

UCHWAŁA Nr 1/2012
Senatu Politechniki Koszalińskiej
z dnia 25 stycznia 2012 r.
w sprawie wdrożenia w Politechnice Koszalińskiej
Krajowych Ram Kwalifikacji

Senat Politechniki Koszalińskiej, działając na podstawie § 49 ust. 1 pkt 4 Statutu Politechniki Koszalińskiej, w związku z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164 poz. 1365 z późn. zm.), określa wytyczne do projektowania programów kształcenia w Politechnice Koszalińskiej, począwszy od roku akademickiego 2012/2013, oraz wymagania dotyczące dokumentacji stanowiącej podstawę do podjęcia przez Senat Politechniki Koszalińskiej uchwały w sprawie opisu efektów kształcenia na danym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia.

§ 1

Zakres przedmiotowy uchwały

Niniejsza uchwała określa wytyczne, zwane dalej Wytycznymi Senatu PK, w zakresie:

- 1) warunków, jakie musi spełniać program kształcenia, oraz opis kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia, w tym wymaganą dokumentację;
- 2) projektowania programu studiów;
- 3) trybu postępowania w przedmiocie podjęcia:
  - a) przez Senat PK uchwały w sprawie efektów kształcenia na danym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia,
  - b) przez Radę Wydziału uchwały w sprawie programów kształcenia na danym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia z uwzględnieniem formy studiów;
- 4) dostosowania planów studiów i programów nauczania na dotychczas prowadzonych kierunkach studiów do wymogów określonych w Krajowych Ramach Kwalifikacji.

§ 2

Podstawy prawne

1. Za podstawę przygotowania Wytycznych Senatu PK przyjęto wymagania określone w:
  - 1) ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 r., w związku z art.4 pkt 1 (Dz. U. z 2005 r. Nr 164, poz.1365 z późn. zm.), zwanej dalej Ustawą;
  - 2) rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2011 r. Nr 243, poz. 1445), zwanym dalej rozporządzeniem MNiSW w sprawie warunków formalnych;
  - 3) rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji, w tym opisów efektów kształcenia dla obszarów kształcenia (Dz. U. z 2011 r. Nr 253, poz. 1520), zwanym dalej rozporządzeniem MNiSW w sprawie KRK,
  - 4) rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz. U. z 2011 r. Nr 253, poz. 1521), zwanym dalej rozporządzeniem MNiSW w sprawie wzorcowych efektów kształcenia;
  - 5) rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 179, poz. 1065), zwanym dalej rozporządzeniem MNiSW w sprawie obszarów wiedzy;
  - 6) rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz. U. z 2011 r. Nr 201, poz. 1187);

- 7) Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. w sprawie warunków oceny programowej i oceny instytucjonalnej (Dz. U. Nr 207, poz. 1232).

§ 3

Podstawowe definicje

1. Użyte w uchwale określenia oznaczają:
- 1) **kwalifikacja** (*qualification*) – formalny wynik procesu oceny i walidacji (dyplom, świadectwo, certyfikat lub inny dokument), wydany przez uprawnioną instytucję, stwierdzający, że dana osoba osiągnęła efekty uczenia się zgodne z wymaganiami określonymi w programie kształcenia danego kierunku studiów;
  - 2) **kierunek studiów** – wyodrębnioną część jednego lub kilku obszarów kształcenia, realizowaną w uczelni w sposób określony przez program kształcenia;
  - 3) **obszar kształcenia** – zasób wiedzy i umiejętności z zakresu jednego z obszarów wiedzy określonych w rozporządzeniu MNiSW w sprawie obszarów wiedzy;
  - 4) **efekty kształcenia [EK]** – zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w procesie kształcenia przez studenta;
  - 5) **obszarowe efekty kształcenia [EKO]** – efekty kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia, zdefiniowane w rozporządzeniu MNiSW w sprawie KRK;
  - 6) **kierunkowe efekty kształcenia [EKK]** – efekty kształcenia zdefiniowane dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia;
  - 7) **efekty kształcenia dla modułu [EKM]** – efekty kształcenia zdefiniowane dla poszczególnych modułów (przedmiotów, kursów);
  - 8) **program kształcenia** – opis określonych efektów kształcenia, zgodny z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, dla danego kierunku studiów i poziomu kształcenia oraz dla określonego profilu lub profili kształcenia, oraz opis procesu kształcenia, prowadzącego do osiągnięcia tych efektów, wraz z przypisanymi do poszczególnych modułów tego procesu punktami ECTS;
  - 9) **program studiów** – opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania efektów kształcenia, zdefiniowanych dla określonego programu kształcenia, wraz z przypisanymi do poszczególnych modułów tego procesu punktami ECTS;
  - 10) **moduł kształcenia** – wyodrębniona część programu studiów, obejmująca różne formy zajęć lub grupy zajęć dydaktycznych, dzięki której uczący się uzyskuje określone efekty kształcenia umożliwiające w praktyce realizację zadań zawodowych. Modułowi kształcenia przypisane są spójne efekty kształcenia oraz łączna liczba punktów ECTS;
  - 11) **przedmiot** - zespół zajęć dydaktycznych określonych wspólną nazwą, przewidzianych do realizacji w ramach modułu, któremu przypisano całkowitą liczbę punktów ECTS;
  - 12) **kurs** - jednostka modułowa, określona efektami kształcenia, realizowana w ciągu jednego semestru, podlegająca ocenie nakładu pracy studenta i kończąca się jedną oceną wynikową;
  - 13) **punkty ECTS** – punkty zdefiniowane w europejskim systemie akumulacji i transferu punktów zaliczeniowych jako miara średniego nakładu pracy studenta, niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia;
  - 14) **osiągnięcie** (*credit*) – wyodrębnione i ocenione efekty uczenia się, które mogą być gromadzone dla uzyskania określonej kwalifikacji lub przenoszone do innych programów kształcenia i szkolenia.
  - 15) **profil kształcenia**:
    - a) profil praktyczny, obejmujący moduł zajęć służących zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych albo
    - b) profil ogólnoakademicki, obejmujący moduł zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionych umiejętności teoretycznych;

2. Ilekroć w niniejszej uchwale jest mowa o:

- 1) Radzie Wydziału – należy przez to rozumieć również radę jednostki organizacyjnej PK prowadzącej kształcenie na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia;
- 2) Dziekanie Wydziału – należy przez to rozumieć również kierownika jednostki organizacyjnej PK prowadzącej kształcenie na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia;
- 3) kierunkach technicznych – należy przez to rozumieć kierunki studiów prowadzące do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera.

§ 4

Warunki, jakie musi spełniać program kształcenia

1. Program kształcenia dla określonego kierunku i poziomu kształcenia oraz dla określonego profilu lub profili kształcenia na tym kierunku obejmuje:
  - 1) opis zakładanych, spójnych efektów kształcenia oraz
  - 2) program studiów, stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania tych efektów, wraz z przypisanymi do poszczególnych modułów tego procesu punktami ECTS.
2. Warunkiem uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia albo kwalifikacji drugiego stopnia dla określonego kierunku studiów, poświadczonej dyplomem, jest osiągnięcie wszystkich założonych w programie kształcenia efektów kształcenia.
3. Efekty kształcenia założone w programie kształcenia dla uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia albo kwalifikacji drugiego stopnia uwzględniają efekty kształcenia odpowiednio dla kwalifikacji pierwszego stopnia albo kwalifikacji drugiego stopnia, odnoszące się do dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla danego kierunku studiów, określone w rozporządzeniu MNiSW w sprawie KRK.

§ 5

Opis zakładanych efektów kształcenia

1. Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku, poziomu i profilu kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych uwzględnia efekty kształcenia właściwe dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia wybrane z efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia, z których wyodrębniony został kierunek studiów, określonych w rozporządzeniu MNiSW w KRK.
2. W przypadku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera, opis zakładanych efektów kształcenia, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia również pełny zakres efektów kształcenia dla studiów o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym, prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, określonych w rozporządzeniu MNiSW w sprawie KRK.
3. Prowadzenie studiów na danym kierunku i poziomie kształcenia na profilach ogólnoakademickim i praktycznym, wymaga opisanie zakładanych efektów kształcenia, odrębnie dla każdego profilu.
4. Ukończenie studiów na danym kierunku w formie stacjonarnej i niestacjonarnej zapewnia w obu tych formach uzyskanie takich samych efektów kształcenia.
5. Liczba zakładanych kierunkowych efektów kształcenia nie może być mniejsza niż liczba efektów kształcenia określonych dla danego obszaru i profilu kształcenia w rozporządzeniu MNiSW w sprawie KRK.

§ 6

Opis programu studiów

1. Opis programu studiów powinien obejmować ogólną charakterystykę kierunku studiów oraz opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania kwalifikacji pierwszego lub drugiego stopnia, w tym szczegółowy opis modułów kształcenia.
2. Szczegółowy opis modułu kształcenia powinien zawierać:
  - 1) efekty kształcenia i ich odniesienie do kierunkowych i obszarowych efektów kształcenia,

- 2) formy prowadzenia zajęć (z odniesieniem do efektów kształcenia),
- 3) sposób sprawdzenia, czy założone efekty zostały osiągnięte przez studenta,
- 4) liczbę punktów ECTS (z pokazaniem sposobu jej wyznaczenia, zgodnie z zasadami systemu ECTS).

§ 7

Dokumentacja programu kształcenia

1. Dokumentacja programu kształcenia obejmuje:
  - 1) dokumentację dotyczącą opisu efektów kształcenia oraz
  - 2) dokumentację dotyczącą programu studiów.
2. Dokumentacja dotycząca opisu efektów kształcenia prowadzona jest w formie:
  - 1) tabeli odniesień EKK do EKO, określającej relację między kierunkowymi efektami kształcenia i obszarowymi efektami kształcenia;
  - 2) tabeli zgodności EKO z EKK, obrazującej spełnienie wymogu pokrycia obszarowych efektów kształcenia przez kierunkowe efekty kształcenia (nie jest wymagana w przypadku przyjęcia wzorcowych efektów kształcenia, określonych w rozporządzeniu MNiSW w sprawie wzorcowych efektów kształcenia);
  - 3) tabeli zgodności kompetencji inżynierskich, określonych w rozporządzeniu MNiSW w sprawie KRK przez EKK – w przypadku, gdy kierunek studiów nie jest wyłącznie przyporządkowany do obszaru kształcenia odpowiadającego naukom technicznym, a studia na tym kierunku studiów mają prowadzić do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera;
  - 4) matrycy efektów kształcenia (zamierzone EKK w odniesieniu do modułów kształcenia, w których osiągany jest efekt);
  - 5) zorientowanej obszarowo matrycy efektów kształcenia (obszarowe efekty kształcenia w odniesieniu do modułów kształcenia, w których osiągany jest efekt);
  - 6) macierzy efektów kształcenia dla modułu kształcenia w odniesieniu do przedmiotów, kursów (form zajęć), które pozwalają na ich uzyskanie.
3. Dokumentacja programu studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia powinna zawierać:
  - 1) formę studiów (stacjonarne lub niestacjonarne);
  - 2) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów;
  - 3) moduły kształcenia — zajęcia lub grupy zajęć — wraz z przypisaniem do każdego modułu zakładanych efektów kształcenia oraz liczby punktów ECTS;
  - 4) sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiąganych przez studenta;
  - 5) plan studiów prowadzonych w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej, z zaznaczeniem modułów podlegających wyborowi przez studenta (w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganych do uzyskania kwalifikacji odpowiadających danemu poziomowi studiów);
  - 6) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów;
  - 7) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia;
  - 8) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych;
  - 9) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać, realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouczeniowych lub na innym kierunku studiów;
  - 10) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego;
  - 11) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje praktyki.

4. Program studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia określa również:
  - 1) opis poszczególnych modułów kształcenia;
  - 2) nazwy modułów lub grupy modułów kształcenia stanowiących zbiór kursów obieralnych, obowiązkowych dla określonej specjalności w ramach kierunku studiów;
  - 3) opis sposobu sprawdzenia wybranych efektów kształcenia (dla programu) z odniesieniem do konkretnych modułów kształcenia;
  - 4) zasady prowadzenia procesu dyplomowania.
5. Program studiów dla profilu praktycznego powinien przewidywać:
  - 1) zajęcia, związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, odbywające się w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i umożliwiające bezpośrednio wykonywanie odpowiednich czynności praktycznych przez studentów;
  - 2) prowadzenie zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią (adekwatne do prowadzonych zajęć).
5. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS, o której mowa w ust. 3 pkt 2.
6. Dokumentację programu kształcenia, w tym wzory tabel, macierzy i matryc, o których mowa w ust. 1, a także wzory programu studiów, planu studiów oraz sylabusów określa Rektor w drodze zarządzenia.

§ 8

Czas trwania studiów

1. Czas trwania studiów stacjonarnych o profilu ogólnoakademickim wynosi:
  - 1) dla studiów pierwszego stopnia licencjackich – 6 lub 7 semestrów;
  - 2) dla studiów pierwszego stopnia inżynierskich – 7 lub 8 semestrów;
  - 3) dla studiów drugiego stopnia – 3 lub 4 semestry.
2. W przypadku studiów o profilu praktycznym pierwszego i drugiego stopnia liczba semestrów może być o jeden semestr większa niż na odpowiednich studiach o profilu ogólnoakademickim, ze względu na jednosemestralną praktykę.
3. Studia niestacjonarnych pierwszego stopnia winny trwać dłużej o 1-2 semestry od nominalnego czasu trwania studiów stacjonarnych.
4. Studia niestacjonarnych drugiego stopnia winny trwać dłużej o 1 semestr od nominalnego czasu trwania studiów stacjonarnych.

§ 9

Plan studiów

1. Rada Wydziału ma obowiązek opracować modelowy plan studiów na danym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia, z uwzględnieniem formy studiów, pozwalający na osiągnięcie założonych celów kształcenia w nominalnej liczbie semestrów.
2. Plan studiów określa:
  - 1) czas trwania studiów (liczbę lat/semestrów),
  - 2) zestaw modułów kształcenia (przedmiotów, kursów) wraz z punktami ECTS,
  - 3) rozkład modułów kształcenia w poszczególnych semestrach/latach studiów,
  - 4) podstawowe formy prowadzenia zajęć i ich wymiar w semestrze/roku studiów,
  - 5) liczbę punktów ECTS wymaganą do zaliczenia roku/semestru studiów,
  - 6) wymiar czasu praktyki zawodowej, jeżeli przewiduje ją program kształcenia dla danego roku/semestru.
3. W przypadku prowadzenia studiów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w ramach tego samego kierunku studiów plan studiów należy ustalić dla każdej z tych form.
4. W przypadku studiów stacjonarnych liczba punktów ECTS wymaganych do zaliczenia semestru studiów powinna wynosić co najmniej 30 punktów ECTS, natomiast w przypadku studiów niestacjonarnych – liczba punktów ECTS może być mniejsza.

5. Na studiach stacjonarnych średnia liczba godzin zajęć w tygodniu (bez zajęć z WF, języków obcych i praktyk) powinna zawierać się pomiędzy 22 a 25 (nie dotyczy semestrów dyplomowych).
6. W przypadku studiów niestacjonarnych nominalna liczba semestrów oraz liczba zjazdów w semestrze powinna być tak określona, aby liczba godzin dydaktycznych przypadająca na jeden dzień zjazdowy nie przekraczała 10.

§ 10

Zasady rekrutacji na studia drugiego stopnia

1. Określając warunki rekrutacji na studia drugiego stopnia, Rada Wydziału powinna określić wymagania w odniesieniu do absolwentów innych kierunków studiów, w szczególności spoza obszaru nauk technicznych, według poniższych wariantów:
  - 1) osoby legitymujące się tytułem zawodowym licencjata lub magistra i nieposiadające, potwierdzonych w sposób formalny, kwalifikacji inżynierskich, mogą uzyskać tytuł zawodowy magistra inżyniera pod warunkiem uzupełnienia w ramach toku studiów drugiego stopnia kwalifikacji inżynierskich wymaganych w ramach studiów pierwszego stopnia dla tego kierunku studiów i profilu kształcenia;
  - 2) osoby legitymujące się tytułem zawodowym licencjata lub magistra i nieposiadające, potwierdzonych w sposób formalny, kwalifikacji inżynierskich, w ramach studiów drugiego stopnia mogą uzyskać wyłącznie tytuł zawodowy magistra.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, należy dodatkowo opracować program studiów drugiego stopnia (magisterskich inżynierskich), trwających dla studiów stacjonarnych 4 semestry, w ramach którego student zobowiązany jest także osiągnąć wszystkie kwalifikacje inżynierskie wymagane na studiach pierwszego stopnia dla tego kierunku studiów i profilu kształcenia.

§ 11

Specjalności

1. Kształcenie specjalistyczne na określonym kierunku prowadzone jest w ramach specjalności tworzonych przez Radę Wydziału według zasad i procedury ustalonych uchwałą Rady Wydziału.
2. W przypadku tworzenia specjalności na danym kierunku studiów kierunkowe efekty kształcenia dla tego kierunku studiów nie mogą ulec zmianie.
3. Zaleca się, aby kształcenie na specjalnościach odbywało się w ramach obieralnych modułów kształcenia.

§ 12

Kształcenie e-learningowe

1. Zajęcia dydaktyczne na wszystkich kierunkach i poziomach kształcenia mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2007 r. w sprawie warunków, jakie muszą być spełnione, aby zajęcia dydaktyczne na studiach mogły być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (Dz. U. Nr 188 poz. 1347 z późn. zm.).
2. Programy studiów uchwalane dla studiów stacjonarnych wykorzystujących techniki kształcenia na odległość powinny spełniać warunki określone w niniejszej uchwale, przy czym zaleca się, aby średnia liczba godzin zajęć w tygodniu, wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, nie była mniejsza niż 15 godzin (nie dotyczy semestrów dyplomowych).
3. Szczegółowe zasady prowadzenia zajęć w formie e-learningu określa Rektor w drodze zarządzenia.

§ 13

Warunki uzyskania kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia

1. Dla wszystkich kierunków, form i poziomów studiów prowadzonych w Politechnice Koszalińskiej obowiązuje Europejski System Akumulacji i Transferu Punktów ECTS.
2. Dla celów opracowania programów i planów studiów należy przyjąć, że jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy, na które składają się godziny zajęć zorganizowanych zgodnie z planem studiów, oraz godziny pracy indywidualnej studenta.
3. Minimalna liczba punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów pierwszego stopnia wynosi:
  - 1) dla studiów licencjackich: 180 punktów ECTS
  - 2) dla studiów inżynierskich: 210 punktów ECTS
4. Minimalna liczba punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów drugiego stopnia wynosi 90.
5. W celu uzyskania kwalifikacji określonego stopnia, potwierdzonej dyplomem ukończenia studiów, na studiach o profilu praktycznym, student jest obowiązany uzyskać min. 20 punktów ECTS za praktykę.
6. Za przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego student powinien otrzymać:
  - 1) na studiach pierwszego stopnia licencjackich – co najmniej 10 punktów ECTS,
  - 2) na studiach pierwszego stopnia inżynierskich – co najmniej 15 punktów ECTS,
  - 3) na studiach drugiego stopnia – co najmniej 20 punktów ECTS.
7. Na wszystkich kierunkach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych prowadzona jest nauka języków obcych nowożytnych:
  - 1) dla studiów pierwszego stopnia, w wymiarze określonym pracochłonnością na poziomie, co najmniej 6 punktów ECTS, prowadząca do uzyskania kwalifikacji na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
  - 2) dla studiów drugiego stopnia w wymiarze określonym pracochłonnością na poziomie, co najmniej 3 punktów ECTS, prowadząca do uzyskania kwalifikacji na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
8. Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia prowadzone są zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 godzin, którym nie przypisuje się punktów ECTS.

§14

Wymagania dodatkowe dotyczące kierunków studiów o profilu praktycznym

1. W opisie programu kształcenia kierunków studiów o profilu praktycznym należy uwzględnić wyniki monitorowania kariery zawodowej absolwentów oraz wyniki przeprowadzonej analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy.
2. Prowadzenie studiów o profilu praktycznym z udziałem podmiotów gospodarczych wymaga sporządzenia umowy, która powinna zawierać sposób prowadzenia i organizacji danego kierunku studiów, a w szczególności:
  - 1) zasady prowadzenia zajęć praktycznych przez pracowników podmiotów gospodarczych;
  - 2) zasady udziału podmiotów gospodarczych w tworzeniu programu kształcenia kierunku studiów;
  - 3) zasady finansowania studiów przez podmioty gospodarcze;
  - 4) opis zakładanych efektów kształcenia;
  - 5) sposób i zasady realizacji praktyki zawodowej w podmiocie gospodarczym, trwającej co najmniej 15 tygodni.

§ 15

Obieralność modułów (przedmiotów, kursów)

1. Program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów. W związku z tym na studiach prowadzonych w PK liczba ECTS przewidzianych na zajęcia obieralne powinna wynosić:
  - 1) dla studiów wymagających uzyskania 210 ECTS – 63 ECTS,
  - 2) dla studiów wymagających uzyskania 180 ECTS – 54 ECTS,
  - 3) dla studiów wymagających uzyskania 120 ECTS – 36 ECTS,
  - 4) dla studiów wymagających uzyskania 90 ECTS – 27 ECTS.
2. Praca studenta podczas realizacji projektu w kole naukowym, a także w badaniach naukowych, może stanowić obieralny moduł kształcenia, za który można przypisać punkty ECTS, biorąc pod uwagę zasadę określoną w § 13 ust. 2.

§ 16

Praktyki zawodowe

1. Program studiów określa szczegółowe zasady i formy odbywania praktyk, uwzględniając odrębne przepisy dla poszczególnych uprawnień zawodowych, a w szczególności:
  - 1) wskazuje cel praktyk,
  - 2) przewiduje odpowiedni wymiar praktyk we właściwych dla danego kierunku studiów przedsiębiorstwach, instytucjach i innych zakładach pracy.
2. W przypadku jednosemestralnej praktyki na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym wskazane jest uwzględnienie w programie kształcenia realizacji pracy dyplomowej w zakładzie pracy, w którym odbywa się praktyka.
3. Cel, program i terminy realizacji praktyk powinny być właściwie zharmonizowane w procesie kształcenia.
4. Program studiów powinien przewidywać system kontroli praktyk i ich zaliczania.
5. Minimalny wymiar praktyk dla studiów pierwszego stopnia z uwzględnieniem obszarów kształcenia oraz profili studiów wynosi:
  - 1) dla profilu ogólnoakademickiego na studiach technicznych – 4 tygodnie (4 ECTS),
  - 2) dla profilu ogólnoakademickiego na pozostałych kierunkach studiów – 3 tygodnie (3 ECTS),
  - 3) dla profilu praktycznego na wszystkich kierunkach studiów – 15 tygodni (20 ECTS).

§ 17

Tryb podjęcia przez Senat PK uchwały w sprawie efektów kształcenia

1. Uchwałę w sprawie efektów kształcenia, do których są dostosowane plany studiów i programy kształcenia, odpowiednio do poziomu i profilu kształcenia, podejmuje Senat PK, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. Uchwała Senatu zawiera tabele, o których mowa w § 7 ust. 2 pkt 1 – 3.
2. Prowadzenie studiów przez podstawową jednostkę organizacyjną PK nieposiadającą uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, dopuszczalne jest zgodnie z:
  - 1) wzorcowym opisem efektów kształcenia dla kierunku i poziomu kształcenia określonym w rozporządzeniu MNiSW w sprawie wzorcowych efektów kształcenia, lub
  - 2) opisem efektów kształcenia określonym przez Senat PK dla kierunku innego niż kierunki określone w rozporządzeniu MNiSW w sprawie wzorcowych efektów kształcenia.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, uzyskanie uprawnienia do prowadzenia studiów następuje na podstawie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, po zasięgnięciu opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej w zakresie spełniania warunków określonych w rozporządzeniu MNiSW w sprawie warunków formalnych.
4. W przypadku kierunku studiów innego niż określony w rozporządzeniu w sprawie wzorcowych efektów kształcenia jest wymagana również opinia Polskiej Komisji Akredytacyjnej o efektach kształcenia określonych przez Senat PK.

§ 18

Podjęcie uchwały przez Radę Wydziału

1. Rada Wydziału przyjmuje program kształcenia, w tym program studiów i plan studiów, dla każdego kierunku studiów wyższych w drodze uchwały, po zaopiniowaniu przez uprawniony wydziałowy organ samorządu studentów, z uwzględnieniem niniejszych Wytycznych.
2. W przypadku kierunku studiów prowadzonego wspólnie przez co najmniej dwie podstawowe jednostki organizacyjne PK uchwała, o której mowa w ust. 1, musi uzyskać akceptację każdej z Rad Wydziałów, które wspólnie prowadzą dany kierunek studiów.
3. Dziekan Wydziału ogłasza program kształcenia, w tym program studiów i plan studiów, na stronie internetowej oraz tablicach ogłoszeń najpóźniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem cyklu kształcenia w danym roku akademickim.

§ 19

Zakres modyfikacji dotychczasowych programów

1. Podstawowe jednostki organizacyjne PK, posiadające uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego prowadzące w roku akademickim 2011/2012 studia na określonym kierunku studiów i poziomie kształcenia, mają obowiązek dostosować dotychczasowe plany studiów i programy nauczania do wymogów określonych w niniejszych Wytycznych Senatu PK w stosunku do studentów rozpoczynających kształcenie w roku akademickim 2012/2013 w terminie nie później niż do końca sierpnia 2012 r.
2. Podstawowe jednostki organizacyjne PK, nieposiadające uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, prowadzące w roku akademickim 2011/2012 studia na określonym kierunku studiów i poziomie kształcenia, mogą je prowadzić do zakończenia całego cyklu kształcenia bez konieczności uzyskania decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.
3. Podstawowe jednostki organizacyjne PK, o których mowa w ust. 2, zachowują uprawnienia do prowadzenia kształcenia na określonym kierunku studiów i poziomie kształcenia bez konieczności uzyskania decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, jeżeli dostosują programy kształcenia nie później niż do końca sierpnia 2012 r., zgodnie z harmonogramem zadań, o którym mowa w § 22:
  - a) do wzorcowych efektów kształcenia, o których mowa w rozporządzeniu MNiSW w sprawie wzorcowych efektów kształcenia, albo
  - b) do opisu efektów kształcenia zatwierdzonego przez Senat PK.
4. Jeżeli dostosowanie programów kształcenia, o którym mowa w ust. 3 wymaga dokonania w programie kształcenia zmiany zajęć dydaktycznych, za które można uzyskać więcej niż 30% punktów ECTS, prowadzenie kształcenia na określonym kierunku studiów i poziomie kształcenia możliwe jest dopiero po pozytywnym zaopiniowaniu opisu efektów kształcenia przez Polską Komisję Akredytacyjną.
5. Uchwałę w sprawie efektów kształcenia na wszystkich dotychczas prowadzonych w Uczelni kierunkach studiów do wymogów określonych w Krajowych Ramach Kwalifikacji podejmuje Senat PK nie później niż do końca czerwca 2012 r.
6. Ze względu na dbałość o jakość kształcenia na dotychczas prowadzonych kierunkach studiów, dążąc do zapewnienia ciągłości kształcenia, zaleca się, aby zmiany programów pierwszego i drugiego stopnia kształcenia, prowadzonych przez jednostki organizacyjne PK, o których mowa w ust. 2, wprowadzone od roku akademickiego 2012/2013, były nie większe niż 30% punktów ECTS i nie dotyczyły kształcenia w zakresie nauk podstawowych w stosunku do programów realizowanych w roku akademickim 2011/2012.
7. Studenci przyjęci na studia przed dniem wejścia w życie niniejszej uchwały oraz w roku akademickim 2011/2012 studiuje według programów opracowanych na podstawie dotychczasowych przepisów do końca okresu studiów przewidzianego w programie i planie studiów.

§ 20

Zmiany programu kształcenia

1. Jednostka prowadząca kierunek studiów może dokonać w programie kształcenia zmian, mających na celu doskonalenie programu, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Zmiany zajęć dydaktycznych dokonywane przez jednostkę nieposiadającą uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, mające na celu doskonalenie programu kształcenia, za które student może uzyskać łącznie nie więcej niż 30% punktów ECTS, nie wymagają zgody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego na prowadzenie kierunku studiów oraz opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej, jeżeli zmiany te nie wywołują zmian efektów kształcenia w programie kształcenia dla danego kierunku studiów.
3. Zmiana efektów kształcenia w programie kształcenia dla danego kierunku studiów dopuszczalna jest wyłącznie w drodze uchwały Senatu PK. W przypadku jednostek nieposiadających uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego dodatkowo wymagana jest zgoda ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego na prowadzenie kierunku studiów oraz opinia Polskiej Komisji Akredytacyjnej.
4. Zmiany programów kształcenia (efektów kształcenia) nie mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia.

§ 21

Przekształcenie studiów międzykierunkowych

1. Na mocy niniejszej uchwały dotychczas prowadzone studia w formie studiów międzykierunkowych ulegają przekształceniu w kierunek studiów, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Dotychczas prowadzone studia w formie studiów międzykierunkowych są prowadzone w dotychczasowej formie organizacyjnej w stosunku do studentów przyjętych na te studia w roku akademickim 2011/2012 do zakończenia cyklu kształcenia.

§ 22

Harmonogram prac

Szczegółowy harmonogram prac w zakresie dostosowania programów nauczania i planów studiów na dotychczas prowadzonych na Wydziałach kierunkach studiów określa Rektor w drodze zarządzenia.

§ 23

Przepisy przejściowe i końcowe

W sprawach związanych z tworzeniem programów kształcenia w oparciu o język efektów kształcenia, a nieuregulowanych w niniejszej uchwale oraz zarządzeniach Rektora wydanych na jej podstawie, wszelkie rozstrzygnięcia podejmuje Rektor.

§ 24

Nadzór nad wykonaniem uchwały sprawuje Prorektor ds. Kształcenia.

§ 25

Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

R E K T O R

prof. dr hab. inż. Tomasz Krzyżyński